

GYMNÁZIUM ANTONA BERNOLÁKA NÁMESTOVO

**gymnázium
antona bernoláka**
v námestove

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM
PRE ŠKOLSKÝ ROK 2022/2023
(ISCED 3A - gymnázium)

Príloha – prierezové témy

Schválila pedagogická rada dňa 02.09.2022

		Strana
Prierezové témy	Enviromentálna výchova	3
	Mediálna výchova	7
	Ochrana života a zdravia	10
	Multikultúrna výchova	12
	Osobnostný a sociálny rozvoj	15
	Finančná gramotnosť	18
	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	21

I. Charakteristika prierezovej témy

Environmentálna výchova vedie žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov medzi organizmami a vzťahom človeka k životnému prostrediu. Ide o rozvíjanie a najmä pochopenie nevyhnutného prechodu k udržateľnému rozvoju spoločnosti, ktorý umožňuje sledovať a uvedomovať si dynamicky sa vyvíjajúce vzťahy medzi človekom a prostredím, kde sú vzájomne prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne.

II. Rozvíjajúce ciele prierezovej témy

Cieľom environmentálnej výchovy žiakov je formovať a rozvíjať také osobnostné kvality, ktoré ich vedú k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia. Takto projektovaný zámer výchovnej práce je potrebné realizovať plnením konkrétnych úloh, zacielených na tieto základné súčasti rozvoja osobnosti žiakov:

Oblasť vedomostí, zručností a schopností

- schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi;
- poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta;
- schopnosť pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu;
- poskytovať vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu;
- rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni;
- pochopiť sociálne a kultúrne vplyvy, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie, vedomie individuálnej zodpovednosti za vzťah človeka k prostrediu ako spotrebiteľa a výrobcu;
- vedieť hodnotiť objektivitu a závažnosť informácií o stave životného prostredia a komunikovať o nich, racionálne ich obhajovať a zdôvodňovať svoje názory a stanoviská;
- schopnosť využívať informačné a komunikačné technológie a prostriedky pri získavaní a spracúvaní informácií, ako aj prezentácii vlastnej práce;

Oblasť postojov a hodnôt

- vnímať život ako najvyššiu hodnotu
- pochopiť význam udržateľného rozvoja ako pozitívnej perspektívy ďalšieho vývoja ľudskej spoločnosti;
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu;
- podporovať aktívny prístup k tvorbe a ochrane životného prostredia prostredníctvom praktickej výučby;
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k zdravému životnému štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia;
- schopnosť vnímať a citlivo pristupovať k prírode a prírodnému a kultúrnemu dedičstvu;
- prehlbovať, rozvíjať a upevňovať hodnotový systém v prospech konania k životnému prostrediu;
- rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niesť zodpovednosť;

III. Obsah vzdelávania

Tematické okruhy	Obsahový a výkonový štandard
PROBLÉMY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA	<ul style="list-style-type: none">• Poznať a hodnotiť negatívne dôsledky narušenia prirodzenej rovnováhy ekosystému, najmä v súvislosti s ohrozením živých organizmov.• Poznať a hodnotiť negatívne dôsledky znečistenia ovzdušia.• Poznať a hodnotiť negatívne dôsledky znečistenia pôdy.• Poznať a hodnotiť negatívne dôsledky znečistenia vody.• Poznať a hodnotiť negatívne dôsledky hromadenia odpadov.• Poznať a hodnotiť negatívne dôsledky urbanizácie.• Poznať a hodnotiť negatívne dôsledky odlesňovania.
VZŤAH ČLOVEKA K PROSTREDIU	<ul style="list-style-type: none">• Poznať formy ochrany prírody, typy chránených území a ich význam.• Poznať riešenie problematiky odpadov.• Poznať formy šetrenia energiami.• Poznať riešenia zachovania biodiverzity.• Poznať typy chránených území, ich význam a lokalizáciu v rámci Slovenska.

Uvedené témy sa môžu uskutočňovať prakticky prostredníctvom hier, cvičení, modelových situácií, diskusií a exkurzií.

IV. Vzdelávacie oblasti

Vzdelávacia oblasť	Predmet	Tematický okruh	Ročník	Tematický celok
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	Vzt'ah človeka k prostrediu	III. ročník	Veľká epická próza
	Anglický jazyk	Problémy životného prostredia	IV. ročník / tercia	Človek a príroda
		Vzt'ah človeka k prostrediu	III. ročník	Človek a príroda
	Francúzsky jazyk	Problémy životného prostredia	IV. ročník	Človek a príroda
	Nemecký jazyk	Problémy životného prostredia	IV. ročník	Človek a príroda
	Ruský jazyk	Problémy životného prostredia	III. ročník	Človek a príroda
Matematika a práca s informáciami	Matematika	Problémy životného prostredia	Sekunda	Percentá, riešenie úloh
			I. ročník	Rovnice a sústavy rovníc
		Vzt'ah človeka k prostrediu	I. ročník	Rovnice a sústavy rovníc
Človek a príroda	Fyzika	Problémy životného prostredia	III. ročník	Atómová fyzika
		Vzt'ah človeka k prostrediu	II. ročník	Energia okolo nás
	Chémia	Problémy životného prostredia	Príma	Voda Vzduch
			Tercia	Významné chemické prvky a zlúčeniny
			Kvarta	Chémia v službách človeka
			II. ročník	Deriváty uhľovodíkov
			III. ročník	Kvalita života a zdravie
		Vzt'ah človeka k prostrediu	Príma	Voda Vzduch
			Tercia	Významné chemické prvky a zlúčeniny
			Kvarta	Chémia v službách človeka
			II. ročník	Deriváty uhľovod.
			III. ročník	Kvalita života a zdravie
	Biológia	Problémy životného prostredia	IV. ročník	Jadrová elektrárň Mochovce (exkurzia)
			Tercia	Životné prostredie organizmov
Kvarta			Životné prostredie organizmov a človeka	

	Biológia	Problémy životného prostredia	I. ročník	Životné prostredie a organizmy		
			III. ročník	Ekológia / seminár BIO		
			IV. ročník	Ekológia / rozširujúca BIO		
		Vzt'ah človeka k prostrediu	Tercia	Životné prostredie organizmov		
			Kvarta	Životné prostredie organizmov a človeka		
			I. ročník	Životné prostredie a organizmy		
			III. ročník	Ekológia / seminár BIO		
			IV. ročník	Ekológia / rozširujúca BIO		
		Človek a spoločnosť	Dejepis	Problémy životného prostredia	III. ročník	I. svetová vojna
				Vzt'ah človeka k prostrediu	III. ročník	II. svetová vojna
Geografia	Problémy životného prostredia		I. ročník	Príroda Zeme		
	Vzt'ah človeka k prostrediu		I. ročník	Príroda Zeme		
Občianska náuka	Problémy životného prostredia		III. ročník	Politológia a právo / RON		
	Vzt'ah človeka k prostrediu		III. ročník	Politológia a právo / RON		
Človek a hodnoty	Náboženská výchova	Vzt'ah človeka k prostrediu	Príma	Hľadanie pravdy o svete		

I. Charakteristika prierezovej témy

Mediálna výchova ako povinná prierezová téma sa realizuje ako integrálna súčasť obsahu viacerých vzdelávacích oblastí - jazyk a komunikácia, umenie a kultúra, matematika a práca s informáciami, človek a hodnoty, človek a spoločnosť. Je možné ju uskutočňovať formou projektov, seminárov, exkurzií a iných školských aktivít. Zámerom prierezovej témy mediálna výchova je zvyšovať mediálnu gramotnosť žiakov v smere orientácie na reflexiu pôsobenia médií, rozvoja schopností a zručností potrebných k samostatnej tvorbe mediálnych produktov, nasmerovaniu ku (celoživotnému) kritickému prístupu pri práci s informáciami a prehĺbeniu nadobudnutého povedomia o dôležitosti a vplyve médií na osobnosť jednotlivca a spoločnosti. Obsah učiva má širší rámec, aby umožnil žiakom pripraviť sa na ďalšie štúdium, napr. v odboroch masmediálna komunikácia, žurnalistika a pod. Primárnym cieľom mediálnej výchovy je podpora a rozvíjanie mediálnej gramotnosti u žiakov prostredníctvom nadobúdania a prehľbovania úrovne mediálnych kompetencií, t.j. schopnosti prijímať, analyzovať a hodnotiť širokú škálu mediálnych obsahov. Mediálna výchova tak napomáha rozvoju schopnosti žiakov disponovať nástrojmi, ktoré pomáhajú zvládnuť orientáciu a existenciu v mediálnom svete.

II. Rozvíjajúce ciele prierezovej témy

Viesť žiakov k:

- kompetentnému zaobchádzaniu s médiami - kritickému a aktívnemu využívaniu médií a ich produktov
- spoznávaní princípov auto regulácie a právnej regulácie médií, uvedomeniu si špecifik súčasných médií
- orientácii v mediálnej ponuke - posúdiť kvalitu a význam informačných zdrojov a produktov
- pochopeniu komerčnej podstaty médií a z toho vyplývajúcich negatív a ohrození
- uvedomeniu si vplyvu médií na život jednotlivca a spoločnosti, na verejnú mienku, vzťahy médií a politiky (prepojenie mediálnych obsahov s politikou)
- vytváraniu vlastných mediálnych produktov, schopnosti verbálne vyjadriť autorský zámer, myšlienkovú hodnotu a spoločenské súvislosti (vidieť problematiku v širších súvislostiach)
- praktickej schopnosti obhájiť svoj názor, argumentovať, diskutovať, verejne vystupovať
- zaujatiu racionálneho postoja k „novým médiám“ vedieť ich využívať, poznať nebezpečenstvá ich zneužívania a vedieť sa efektívne brániť

III. Obsah vzdelávania

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Hodnoty a mediálna stratégia	<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišovať medzi komerčnými a tradičnými hodnotami spoločnosti – čo má skutočnú hodnotu a zmysel? • Vytvoriť si kritický postoj na súčasný proces vytvárania nových tradícií a hodnôt v komerčnej kultúre • Uvedomovať si podstatu mediálnej stratégie(komercie) pri vytváraní ilúzií o vlastnej existencii a realite.
Tvorba a význam mediálnych produktov	<ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa v ponukách mediálneho trhu – rozlišovať jeho produkty, pochopiť princípy, na ktorých boli vytvorené a vďaka ktorým fungujú. • film, reklama, rádio, printové médiá, internetové produkty... • Vedieť vytvoriť mediálny produkt a argumentovať svoje postupy.
Internet ako efektívna pomôcka	<ul style="list-style-type: none"> • Prístupovať k informáciám na internete kriticky • Vedieť vyhľadávať a selektovať informácie • Schopnosť vytvoriť si vlastný úsudok a názor na informácie a ponuky prezentované internetom • Poznať a orientovať sa v produktoch internetu
Komunikácia v médiách a cez médiá	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvoriť si praktické komunikačné kompetencie a vedieť ich aplikovať v prirodzenom a mediálnom prostredí • Rozoznávať vyjadrovacie prostriedky mediálnej komunikácie – verbálne aj textové (slovo, obraz, zvuk) a prístupovať k nim asertívne • Porozumieť rôznym mediálnym /komunikačným kanálom a ich vyjadrovacím prostriedkom – žurnalistický text, televízne správy, filmová upútavka, rozhlasový prejav, reklamný spot, billboard, plagát... • Vytvoriť vlastný prejav (ústny, písomný, obrazový, zvukový...) v inscenovanej situácii alebo v zázname.

Jednotlivé tematické okruhy prierezovej témy sú začlenené do jednotlivých vzdelávacích oblastí a predmetov nasledovne:

Vzdelávacia oblasť / predmet	TÉMA prierezovej výchovy	TEM. CELOK v predmete	Ročník ISCED 3	Ročník ISCED 2
Jazyk a komunikácia				
Slovenský jazyk	Tvorba a význam mediálnych produktov / Komunikácia v médiách a cez médiá	Publicistický štýl	2.ročník	
	Tvorba a význam mediálnych produktov	Publicistický štýl		Kvarta
Anglický jazyk	Tvorba a význam mediálnych produktov	Masmédiá (ISCED 2 Veda a technika)	3.ročník	Kvarta

Nemecký jazyk	Komunikácia v médiách a cez médiá	Komunikácia	3.ročník	
	Komunikácia v médiách a cez médiá	7.lekcia – Orientácia v médiách	1.ročník	
Ruský jazyk	Komunikácia v médiách a cez médiá	Masmédiá	4.ročník	
Francúzsky jazyk	Tvorba a význam mediálnych produktov	Človek a spoločnosť	3.ročník	
Matematika a práca s informáciami				
Matematika		Planimetria – riešenia úloh	1.ročník	
		Stereometria – riešenia úloh	2.ročník	
Informatika	Tvorba a význam mediálnych produktov	Informácie okolo nás	2.ročník	
Človek a príroda				
Fyzika	Internet ako efektívna pomôcka	Elektromagnetické žiarenie	3.ročník	
	Tvorba a význam mediálnych produktov	Elektromagnetické žiarenie	3.ročník	
Chémia	---	---	---	---
Biológia	---	---	---	---
Človek a spoločnosť				
Dejepis	Internet ako efektívna pomôcka	Kultúra staroveku a stredoveku	1.ročník	
Geografia	Internet ako efektívna pomôcka	Svet	2.ročník	
Občianska náuka	Hodnoty a mediálna stratégia	Sociálne vzťahy v spoločnosti		Sekunda
	Komunikácia v médiách a cez médiá	Filozofia	2.ročník	
Človek a hodnoty				
Etická výchova	---	---	---	---
Náboženská výchova	Hodnoty a mediálna stratégia	Zodpovednosť za seba		Kvarta
	Hodnoty a mediálna stratégia	Byť človekom	1.ročník	
	Komunikácia v médiách a cez médiá	Hľadanie pravdy		Príma
Umenie a kultúra				
Umenie a kultúra	Tvorba a význam mediálnych produktov	Základné vyjadrovacie prostriedky	1.ročník	
	Komunikácia v médiách a cez médiá	Prevádzka v kultúre	2.ročník	
Zdravie a pohyb				
Tel. a šp. výchova	---	---	---	---

I. Charakteristika prierezovej témy

Prierezová tematika Ochrana života a zdravia sa realizuje prostredníctvom predmetov štátneho vzdelávacieho programu a obsahom samostatných organizačných foriem vyučovania – účelových cvičení a kurzu. Ochrana života a zdravia integruje spôsobilosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách, tiež pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie. Cieľom spoločnosti je pripraviť každého jedinca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je neustále poznávanie prostredia prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode. Obsah učiva je predovšetkým orientovaný na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu.

II. Rozvíjajúce ciele prierezovej témy

- formovať vzťah žiakov k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života ľudí
- poskytnúť žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky - osvojiť si vedomosti a zručnosti v sebaochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života
- rozvinúť morálne vlastnosti žiakov, tvoriace základ vlasteneckého a národného citenia
- formovať predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž náročných životných situácií

III. Obsah vzdelávania

Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Riešenie mimoriadnych udalostí: civilná ochrana	<ul style="list-style-type: none"> • opatrenia školy v prípade mimoriadnych situácií • varovné signály CO • požiarne ochrana • ochrana pred účinkami zbraní hromadného ničenia • evakuácia • ochranná maska 	<p>Žiak je schopný:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť jednotlivé varovné signály CO, • správne reagovať v prípade evakuácie školy, • dodržiavať základné preventívne požiarne opatrenia, • používať prostriedky individuálnej ochrany, • formovať si vlastenecké podvedomie,
Zdravotná príprava	<ul style="list-style-type: none"> • prvá pomoc • bezvedomie, porucha zastavenia dýchania a srdcovej činnosti • krvácanie a šok • poruchy pohybovej sústavy • ochrana pred nákazlivými chorobami a otravami • transport ranených 	<ul style="list-style-type: none"> • osvojiť si základné zásady prvej pomoci, • poskytnúť prvú pomoc pri stavoch bezprostredne ohrozujúcich život, • určiť poradie naliehavosti ošetrenia a vykonať protišokové opatrenia, • informovať rýchlu zdravotnú službu,
Pobyt a pohyb v prírode	<ul style="list-style-type: none"> • orientácia v teréne • topografické značky • určenie azimutu a vlastného stanovišťa • úprava životného prostredia 	<ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa podľa prírodných javov, mapy a buzoly, • porozumieť svojmu fyzickému potenciálu a nepreťažovať sily, • upraviť okolie školy a Or. Priehrady.

IV. Konkrétna realizácia prierezovej témy „Ochrana života a zdravia“

Vzdelávacia oblasť	Predmet	Tematický okruh	Tematický celok	Ročník
Jazyk a komunikácia	Nemecký jazyk	Pobyt a pohyb v prírode	Ľudské telo, starostlivosť o zdravie	II.
	Ruský jazyk	Pobyt a pohyb v prírode	Človek a príroda	III.
	Francúzsky jazyk	Zdravotná príprava	Ľudské telo, starostlivosť o zdravie	III./KFJ
	Anglický jazyk	Zdravotná príprava	Ľudské telo, starostlivosť o zdravie	II.
		Zdravotná príprava	Ľudské telo, starostlivosť o zdravie	sekunda
Matematika a práca s informáciami	Matematika	Pobyt a pohyb v prírode	Čísla a operácie s nimi (riešenie úloh)	I.
			Pravdepodobnosť (riešenie úloh)	II.
Človek a príroda	Fyzika	Riešenie mimoriadnych udalostí: civilná ochrana Pobyt a pohyb v prírode	Energia okolo nás Magnetizmus	II. II.
	Biológia	Zdravotná príprava	Bezpečnosť práce v biologickom laboratóriu Zdravý životný štýl	II. III.
	Chémia	Riešenie mimoriadnych udalostí: civilná ochrana	Bezpečnosť práce v chemickom laboratóriu Bezpečnosť práce v chemickom laboratóriu	I. II.
Človek a spoločnosť	Geografia	Pobyt a pohyb v prírode	Regióny Slovenska	I.
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	Pobyt a pohyb v prírode	Atletika	I.
		Pobyt a pohyb v prírode	VVLK	I.
		Zdravotná príprava	VVLK	I.

Účelové cvičenia

Osobitnou formou vyučovania učiva ochrany života a zdravia sú účelové cvičenia. Integrujú spôsobilosti žiakov získané v povinných učebných predmetoch, rozširujú a upevňujú ich.

Kurz na ochranu života a zdravia

Samostatnou povinnou organizačnou formou vyučovania je kurz ochrany života a zdravia. Je vyvrcholením procesu výchovy žiakov v tejto oblasti, formuje ich vlastenecké povedomie, dotvára sústavu ich zručností a návykov o ochrane života človeka a jeho zdravia, prispieva ku zvyšovaniu telesnej zdatnosti a psychickej odolnosti žiakov.

I. Charakteristika prierezovej témy

Multikultúrna výchova je zaradená do obsahu vzdelávania s ohľadom na slovenské kultúrne prostredie, kde po stáročia spolunažívali príslušníci rôzneho etnického, národného, náboženského a kultúrneho pôvodu. Kultúrna rozmanitosť sa pritom v súčasnosti prehĺbuje vďaka viacerým trendom ako je globalizácia, migrácia a pod. Multikultúrnosť slovenskej spoločnosti však nikdy neznamenal len pokojné spolunažívanie rôznych skupín obyvateľov, ale vždy bola a dodnes je poznačená aj predsudkami a stereotypmi, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznašanlivosti, rasizmu, či xenofóbie. Žiaci všetkých vekových kategórií budú čoraz častejšie v osobnom aj verejnom živote vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a v čoraz väčšej miere sa budú dostávať do kontaktu s príslušníkmi iných kultúr. Preto je potrebné, aby boli na tieto výzvy pripravení, a aby boli schopní rozoznať, rešpektovať a podporovať rôzne kultúrne ukotvenie vo svojom okolí čo im má sprostredkovať multikultúrna výchova.

II. Rozvíjajúce ciele

- viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti,
- rozvíjať poznanie rozličných tradičných aj nových kultúr a subkultúr,
- rozvíjať uvedomenie si koreňov, možností, obmedzení i premien vlastnej kultúrnej identity,
- rozvíjať tolerantné postoje k nositeľom odlišných kultúr,
- podporovať prosociálne správanie a konanie vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti.
- spoznávať svoju kultúru aj iné kultúry, históriu, zvyky a tradície ich predstaviteľov,
- pestovať rešpekt k iným kultúram,
- rozvíjať schopnosť komunikovať a spolupracovať s nositeľmi iných kultúr v prostredí tolerance a vzájomnej úcty

III. Obsah vzdelávania

Téma / obsahový štandard	Výkonový štandard
(Medzi)ľudské vzťahy (predsudky, stereotypy, intolerancia)	<ul style="list-style-type: none"> • je schopný tolerovať odlišné záujmy, názory i schopnosti druhých, • dokáže si uvedomovať dopady verbálnych i neverbálnych prejavov, • je schopný niesť zodpovednosť za svoje správanie a konanie,
Dominantná kultúra a subkultúry (Slováci a národnostné menšiny, kresťania, iné konfesie, heterosexuáli a sexuálne menšiny)	<ul style="list-style-type: none"> • je schopný rozpoznať kultúrne osobitosti rôznych minorít, • dokáže komunikovať v skupine s príslušníkmi odlišných sociokultúrnych skupín, konfesijných skupín a minoritných skupín • je schopný uplatňovať svoje práva a rešpektovať práva druhých, chápať a tolerovať odlišné záujmy, názory i schopnosti druhých,
Etnicita (etnické skupiny, diskriminácia)	<ul style="list-style-type: none"> • osvojiť si znalosti o rôznych etnických a kultúrnych skupinách žijúcich v slovenskej a európskej spoločnosti,

Sociálny z mier a solidarita (konflikty v multikultúrnej spoločnosti)	<ul style="list-style-type: none"> • osvojiť si postoj nekonfliktnosti v multikultúrnej spoločnosti, • osvojiť si zručnosti aktívneho podieľania sa na pretváraní spoločnosti, • zohľadňovať potreby minoritných skupín.
--	---

Multikultúrna výchova sa realizuje aj prostredníctvom:

1. exkurzií: „Gotická cesta“ – podpora interkonfesijného dialógu a “Osvienčim” – vedie k pochopeniu holokaustu ako najväčšej genocíde v dejinách ľudstva,
2. besied s pozvanými hosťami venujúcim sa problematike globálneho vzdelávania a pomoci a multikultúrnej tolerancii /napr.: dobrovoľníci v rozvojových krajinách/,
3. spolupráce s organizáciou „Jeden svet na školách“. /V rámci spolupráce poskytuje organizácia škole dokumentárne filmy zaoberajúce sa multikultúrnou výchovou – môžeme tak uskutočňovať multikultúrny týždeň a festival filmov na škole.
4. Adopcia detí cez dobrovoľníkov v Afrike (www.dobrotasvalzbety.sk) – deti si adoptujeme spravidla na jeden školský rok cez ŽŠR.
5. Dobrovoľné zbierky: HAITY / Dobrá novina – organizované cez ŽŠR.

Jednotlivé tematické okruhy prierezovej témy sú začlenené do jednotlivých vzdelávacích oblastí a predmetov nasledovne:

Vzdelávacia oblasť / predmet	TÉMA prierezovej výchovy	TEM. CELOK v predmete	Ročník ISCED 3	Ročník ISCED 2
Jazyk a komunikácia				
Slovenský jazyk	Dominantná kultúra a subkultúry / Sociálny z mier a solidarita	VEP – retrospektívny kompozičný postup	4.ročník	
	(Medzi)ľudské vzťahy	Poviedka		Tercia
	(Medzi)ľudské vzťahy	Príbehy zo života ľudí		Kvarta
Anglický jazyk	(Medzi)ľudské vzťahy	Uprostred multikultúrnej spoločnosti		príma
	Etnicita	Uprostred multikultúrnej spoločnosti	4.ročník	
Nemecký jazyk	(Medzi)ľudské vzťahy	Krajina, ktorej jazyk sa učím	4.ročník	
Ruský jazyk	Etnicita	Uprostred multikultúrnej spoločnosti	2.ročník	
Francúzsky jazyk	Etnicita	Uprostred multikultúrnej spoločnosti	1.ročník	
Matematika a práca s informáciami				

Matematika		Pytagoras, Euklides, Táles	1.ročník	
		Určitý integrál – Newton, Leibnitzova veta	4.ročník / VP	
Informatika	---	---	---	---
Človek a príroda				
Fyzika	---	---	---	---
Chémia	---	---	---	---
Biológia	---	---	---	---
Človek a spoločnosť				
Dejepis	Dominantná kultúra a subkultúry	Národnostná otázka v Uhorsku	2.ročník	
Geografia	Sociálny zmiar a solidarita	Štruktúra obyvateľstva (Humánna geografia)	1.ročník	
Občianska náuka	(Medzi)ľudské vzťahy	Sociálne vzťahy v spoločnosti		Sekunda
	Etnicita	Základné ľudské práva a slobody		Tercia
	Dominantná kultúra a subkultúry	Sociológia	1.ročník	
Človek a hodnoty				
Etická výchova	---	---	---	---
Náboženská výchova	Dominantná kultúra a subkultúry	Zodpovednosť za svoju vieru	Kvarta	
	Dominantná kultúra a subkultúry	Šírenie kresťanských hodnôt	1.ročník / 2.ročník	Sekunda
Umenie a kultúra				
Umenie a kultúra	Dominantná kultúra a subkultúry	Svet kultúry	1.ročník	
Hudobná výchova	Etnicita			Príma
Zdravie a pohyb				
Telesná a športová výchova	---	---	---	---

I. Charakteristika prierezovej témy

Prierezová oblasť osobnostný a sociálny rozvoj rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Znamená to nielen akademický rozvoj žiakov, ale aj rozvíjanie osobných a sociálnych spôsobilostí, ktoré spätne akademický rozvoj podporujú.

II. Rozvíjajúce ciele

Žiak dokáže:

- získať pozitívny postoj k sebe a druhým,
- zvládať vlastné správanie,
- formovať dobré medziľudské vzťahy v triede i mimo nej,
- rozvíjať základné zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce,
- získať základné sociálne zručnosti pre riešenie rôznych situácií,
- akceptovať rôzne typy ľudí, názorov, prístupov k riešeniu problémov,
- uplatňovať základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania v každodennom živote.

III. Obsah vzdelávania

Téma	Výkonový štandard
Hodnoty	<p>Žiak dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvážiť svoje potreby, svoje silné a slabé stránky a možnosti svojho rozvoja, • rozmyšľať o sociálnych a morálnych dilemách a zaujať k nim postoj, • akceptovať stanovisko zodpovednosti širšej spoločnosti a seba samého ako spotrebiteľa za dopad na životné prostredie a iných ľudí.
Psychohygiena	<p>Žiak dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyhodnotiť primerané a neprimerané reakcie na záťažové situácie, • uprednostniť nadobudnuté zásady zdravého životného štýlu vo svojom správaní a konaní, • zvážiť význam rôznych relaxačných techník a podľa možností a potreby ich využívať, • uplatňovať získané životné zručnosti a prijaté pravidlá pri pohybových a športových činnostiach.
Komunikácia	<p>Žiak dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • primerane komunikovať v rôznorodých situáciách svojho života a brať do úvahy i špecifiká a význam neverbálnej komunikácie, • komunikovať v skupine – aktívne počúvať, prijímať a odovzdávať spätnú väzbu a adekvátne sa vyjadrovať.

IV. Konkrétna realizácia prierezovej témy „Osobnostný a sociálny rozvoj“ ISCED 2

Vzdelávacia oblasť	Predmet	Tematický okruh	Tematický celok	Ročník
Jazyk a komunikácia	Anglický jazyk	Hodnoty	Vzory a ideály	sekunda
	Slovenský jazyk a literatúra	Komunikácia	Rétorika	tercia

Človek a spoločnosť	Občianska náuka	Hodnoty	Sociálne vzťahy v spoločnosti	sekunda
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	Psychohygiena	Relaxačná funkcia hudby	prima, sekunda
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	Psychohygiena	Zdravie a jeho poruchy Zdravý životný štýl	prima - kvarta
Človek a hodnoty	Náboženská výchova	Hodnoty Hodnoty	Sloboda a človek Dôstojnosť a výkon	sekunda tercia
	Etická výchova	Hodnoty	Zdroje etického poznania	tercia

ISCED 3

Vzdelávacia oblasť	Predmet	Tematický okruh	Tematický celok	Ročník
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	Komunikácia	Komunikácia	I.
	Anglický jazyk	Hodnoty	Vzory a ideály, vzťahy medzi ľuďmi	III.
	Nemecký jazyk	Hodnoty Psychohygiena	Mládež a jej svet Záľuby, voľný čas	I. I.
	Francúzsky jazyk	hodnoty	Človek a spoločnosť	III.
	Ruský jazyk	Psychohygiena	Ľudské telo, starostlivosť o zdravie	II.
Matematika a práca s informáciami	Seminár z matematiky	Komunikácia	Funkcie, rovnice, nerovnice	IV.
	Informatika	Komunikácia	Záverečná vlastná práca, obhajoba	III.
Človek a príroda	Biológia	Psychohygiena	Zdravý životný štýl	III.
Človek a spoločnosť	Seminár z dejepisu Dejepis - rozširujúci predmet	Hodnoty Hodnoty	Globalizácia, Vojnové konflikty	IV. IV.
	Geografia	Hodnoty	Európa, svet	II.
	Občianska náuka	Psychohygiena	Psychológia	I.
Človek a hodnoty	Náboženská výchova	Hodnoty	Moje hodnoty	II.
		Komunikácia	Hľadanie cesty	I.

	Etická výchova	Hodnoty	Filozofické zovšeobecnenie dosiaľ osvojených etických zásad	II.
		Komunikácia	Komunikácia	I.

I. Charakteristika finančnej gramotnosti

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.

Finančná gramotnosť nie je absolútnym stavom, je to kontinuum schopností, ktoré sú podmienené premennými ako vek, rodina, kultúra, či miesto bydliska. Finančná gramotnosť je označením pre stav neustáleho vývoja, ktorý umožňuje každému jednotlivcovi efektívne reagovať na nové osobné udalosti a neustále meniace sa ekonomické prostredie.

Finančné vzdelávanie má poskytovať dostatočné znalosti a nástroje, ktoré by mali byť žiaci schopní aplikovať pri každodenných finančných rozhodnutiach a činnostiach.

II. Ciele finančnej gramotnosti

Cieľom je komplexne rozvíjať žiakovu osobnosť. Proces vzdelávania smeruje k tomu, aby žiaci:

- získali schopnosť používať matematiku vo svojom budúcom živote
- dokázali nájsť, vyhodnotiť a použiť finančné informácie
- poznali základné pravidlá riadenia vlastných financií
- stanovili si finančné ciele a naplánovali si ich dosiahnutie
- efektívne používali finančné služby
- orientovali sa v zabezpečovaní základných ľudských a ekonomických potrieb jednotlivca a rodiny
- porozumeli základným pojmom v oblasti finančníctva a sveta peňazí
- orientovali sa v oblasti finančných inštitúcií (NBS, komerčné banky, poisťovne a ostatné finančné inštitúcie)
- orientovali sa v problematike ochrany práv spotrebiteľa a boli schopní tieto práva uplatňovať

III. Obsah vzdelávania

Témy	Výkonový štandard
VÝHODNOSŤ A NEVÝHODNOSŤ KÚPY, ODHADY	Žiak vie: - posúdiť správnosť tvrdení vychádzajúcich z percentuálnych údajov - zvoliť spôsob výpočtu, ktorý v danej situácii vedie k čo najpresnejšiemu výsledku - zaokrúhľovať a počítat' so zaokrúhlenými hodnotami vrátane odhadu výsledku
	Žiak vie: - použiť trojčlenku, priamu a nepriamu úmernosť na riešenie jednoduchých praktických úloh

<p style="text-align: center;">ELEMENTÁRNA MATEMATIKA V DOMÁCNOSTI (Výmena a kurz peňazí, Čítanie faktúr a účtov)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - správne používať údaje z % vyjadrenia - zvoliť spôsob výpočtu, ktorý v danej situácii vedie k čo najpresnejšiemu výsledku - používať vhodné jednotky pri daných úlohách - flexibilne používať a premieňať jednotky - vyplniť číselné údaje vo formulári <p>vyžadujúcom použitie nie veľkého počtu základných početových operácií a výpočet percent</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzťah opísaný slovne zapísať matematicky, modelovať reálne problémy a úlohy matematicky, interpretovať výsledky riešenia do reálnej situácie
<p style="text-align: center;">ÚVERY A ÚROKY</p>	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - počítat jednoduché úlohy na jednoduché a zložené úrokovanie - rozumie princípu splácania pôžičky - v jednoduchých prípadoch na základe výpočtu úrokovej miery porovnať výhodnosť dvoch pôžičiek

Témy finančnej gramotnosti sú začlenené do jednotlivých vzdelávacích oblastí, predmetov a ročníkov nasledovne:

IV. Vzdelávacie oblasti

Vzdelávacia oblasť	Predmet	Ročník	Téma	Tematický celok
Jazyk a komunikácia	Anglický jazyk	IV. ročník / kvarta	Výhodnosť a nevýhodnosť kúpy, odhady	Obchod a služby
	Francúzsky jazyk	II. ročník	Výhodnosť a nevýhodnosť kúpy, odhady	Obchod a služby
	Nemecký jazyk	II. ročník	Výhodnosť a nevýhodnosť kúpy, odhady	Obchod a služby
	Ruský jazyk	I. ročník	Výhodnosť a nevýhodnosť kúpy, odhady	Obchod a služby
Matematika a práca s informáciami	Matematika	Sekunda	Výhodnosť a nevýhodnosť kúpy, odhady	Percentá
		I. ročník	Elementárna matematika v domácnosti (Výmena a kurz peňazí, Čítanie faktúr a účtov)	Čísla a operácie s nimi, číselné obory

		II. ročník	Úvery a úroky	Základy finančnej matematiky
		III. ročník, Septima	Úvery a úroky	Postupnosti a rady
	Cvičenia z matematiky (Logika)	II. ročník	Výhodnosť a nevýhodnosť kúpy, odhady	Matematika v reálnom živote
	Informatika	III. ročník	Úvery a úroky	Informácie okolo nás
Človek a príroda	Fyzika	II. ročník	Elementárna matematika v domácnosti (Výmena a kurz peňazí, Čítanie faktúr a účtov)	Energia okolo nás
	Chémia	I. ročník	Výhodnosť a nevýhodnosť kúpy	Sústavy látok
		II. ročník	Elementárna matematika v domácnosti (Výmena a kurz peňazí, Čítanie faktúr a účtov)	Sústavy látok
Človek a spoločnosť	Geografia	III. ročník, VP	Výhodnosť a nevýhodnosť kúpy	Európa
	Občianska náuka	Kvarta	Výhodnosť a nevýhodnosť kúpy	Trhový mechanizmus
		Kvarta	Úvery a úroky	Trhový mechanizmus
	Ekonómia	IV. ročník, Oktáva	Elementárna matematika v domácnosti (Výmena a kurz peňazí, Čítanie faktúr a účtov)	Ako si nasporiť na dôchodok
		IV. ročník, Oktáva	Úvery a úroky	Analýza bankových produktov
		IV. ročník, Oktáva	Úvery a úroky	Ako si zafinancovať štúdium

Prierezová téma	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti
------------------------	--

I. Charakteristika prierezovej témy

Prierezová téma predmetu Tvorba projektu a prezentačné zručnosti rozvíja a zdokonaľuje zručnosti žiakov tak, aby vedeli komunikovať, aby vedeli svoje tvrdenia zdôvodniť, vytvoriť relevantné argumenty a aj ich použiť. Žiaka má naučiť kriticky myslieť, aby vedel informácie získané v akomkoľvek predmete vyselektovať, použiť ich a v konečnom dôsledku pracovať s nimi samostatne. Žiak sa má naučiť riešiť problémy a nielen prijímať hotové riešenia. Má spoznať svoje schopnosti pri aplikácii získaných informácií na konkrétne riešenia danej problematiky, prezentovať sa prostredníctvom vlastnej práce, projektu a vedieť pracovať v skupine. Žiak sa má počas vypracovania projektu naučiť samostatne si zorganizovať svoju prácu i svoj prípadný tím, dodržiavať zvolený harmonogram práce, vyhľadávať zdroje informácií, získavať potrebné informácie, spracovať ich, vyselektovať a aplikovať pri hľadaní riešenia a nakoniec prezentovať seba i svoj tím prostredníctvom dosiahnutých výsledkov. Tento predmet má žiaka priviesť k problémovému, hypotetickému mysleniu, aby nebol len pasívnym príjemcom informácií, ale aby ich podrobil kritike a naučil sa vyhľadávať problémy, ktoré treba riešiť, lebo len tak môže rásť, smerovať k pokroku. Prierezové témy rozvíjajú kompetencie žiaka pri písomnom i verbálnom prezentovaní svojej práce, pričom ho nútia používať informačné a komunikačné technológie.

II. Rozvíjajúce ciele prierezovej témy

Žiak má vedieť:

- Prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím IKT
- Nadviazať kontakt a vhodne zareagovať v rôznych kontextových situáciách
- Zostaviť základné textové pramene svojej agendy, poznať ich funkciu, formálnu úpravu a aplikovať ju
- Vytvoriť základné textové pramene osobnej agendy v elektronickej podobe
- Pri tvorbe osobnej agendy využiť nástroje IKT
- Identifikovať, pomenovať a popísať problém, podstatu javu
- Navrhnuť postup riešenia problému a zrealizovať ho
- Získať rôzne typy informácií, zhromažďovať, triediť a selektovať ich
- Na základe poznatkov a získaných informácií vytvoriť jednoduché uzávery
- Na základe stanovených kritérií posúdiť rôzne riešenia a ich kvalitu
- Kultivovane prezentovať svoje výsledky, produkty, názory
- Prijatť kompromis alebo stanovisko inej strany
- Podstatu argumentu, jeho funkciu a použiť ho na obhájenie vlastného postoja
- jednoducho argumentovať
- využívať rôzne typy prezentácií
- vybrať si a použiť vhodnú formálnu štruktúru na prezentáciu výsledkov svojej práce
- plánovať, organizovať, riadiť a viesť svoju prácu, tím i seba samého

III. Obsah vzdelávania

Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Tvorba projektu	- charakteristika projektového vyučovania - osobná agenda - školský projekt ako vyučovacia metóda - pedagogické aspekty	Žiak dokáže zostaviť základné písomnosti osobnej agendy, poznať ich funkciu, formálnu úpravu a vie ju aplikovať

	projektového vyučovania	
Prezentačné zručnosti	<ul style="list-style-type: none"> - projektové vyučovanie s využitím IKT - práca s textom – kopírovanie, presúvanie, zmazanie - využívanie grafiky, diagramov, grafov, obrázkov, animácií - riadenie prezentácie projektu a jej obhajoba 	Žiak dokáže vytvoriť projekt pomocou IKT, spolupracovať v skupine, použiť vhodnú grafickú úpravu, obhájiť a prezentovať vlastný projekt, použiť vhodnú argumentáciu na obhájenie vlastného postoja
IKT a služby internetu	<ul style="list-style-type: none"> - charakteristika IKT a služby internetu - rôzne spôsoby vyhľadávania informácií (index, katalóg) - využívanie služby webu na získavanie informácií - programy zamerané na prezentáciu projektov 	Žiak dokáže vytvoriť webovú prezentáciu s využitím služieb internetu, dokáže efektívne využívať služby webu na získavanie informácií, ovláda rôzne spôsoby vyhľadávania, pozná princípy internetu a vie ich demonštrovať
Argumentácia	<ul style="list-style-type: none"> - charakteristika argumentu, jeho štruktúra, funkcia a význam - rôzne druhy argumentov a ich tvorba - chyby argumentácie - debata a diskusia ako vyučovacia metóda - prezentácia vlastných názorov prostredníctvom debaty a diskusie 	Žiak dokáže vytvoriť argument a použiť ho na obhájenie svojho názoru, riešenia, výsledku, dokáže odhaliť chyby v argumentácii, diskutovať a debatovať o svojich tvrdeniach, vysvetliť ich a dokázať

IV. Konkrétna realizácia prierezovej témy „Projektové vyučovanie a prezentačné zručnosti“

Vzdelávacia oblasť	Predmet	Ročník	Tematický okruh	Tematický celok
Jazyk a komunikácia	Konverzácia v ANJ	III.	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	Projekt v anglickom jazyku
	Anglický jazyk	tercia	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	Mládež a jej svet
	Konverzácia v NEJ	III.	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	Slovensko – moja vlasť
	Francúzsky jazyk	I.	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	Človek a spoločnosť

	Konverzácia v RUJ	III.	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	Slovensko – moja vlasť
	Literárny semniár	III.	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	Motív a symbol
	Slovenský jazyk a literatúra	III.	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	Učenie sa a prezentačné zručnosti - Projektová práca SOČ
Matematika a práca s informáciami	Matematika	III.	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	Štatistika
	Cvičenia z informatiky	III.	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	Princípy fungovania IKT
Človek a príroda	Cvičenia z fyziky	III.	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	Optika
	Seminár z geografie	III.	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	Európa
	Seminár z biológie	III.	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	Praktická biológia
	Seminár z chémie	III.	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	Praktická chémia
Človek a spoločnosť	Seminár z dejepisu	III.	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	Vylepšovanie mieru – 1. svetová vojna
	Spoločenskovedný seminár	III.	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	Štát a občan
	Seminár z geografie	III.	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	Európa
Umenie a kultúra	Seminár z umenia a kultúry	III.	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	Kultúra